

بەش / زمان و ئەدەبی کوردی

کۆلیژ / پەرۆردەیی شەقلاو

زانکۆ / سەلاحەددین - هەولێر

بابەت / ئەدەبی کۆن

پەرتووکی کۆرس - بۆ نمونە (سالی ١، ٢، ٣ یان ٤)

ناوی مامۆستا : یوسف علی محمد (ماستەر)

سالی خوێندن: بۆ نمونە 2022 _ 2023

پەرتووکی کۆرس Course Book

۱. ناوی کۆرس	زمان و ئەدەبی کوردی
۲. ناوی مامۆستای بەرپرس	یوسف علی محمد (ماستەر)
۳. بەش/ کۆلیژ	زمان و ئەدەبی کوردی – پەرورەدی شەقلاو
۴. پەیوەندی	ئیمیل: Yousifali.m77@gmail.com Yousif.muhammad@su.edu.krd ژمارە تەلەفۆن (بەپەڕە زوو): ۰۷۵۰۴۵۴۸۱۷۳
۵. بەکەمی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیکە	بۆ نمونە تیوری: ۳ پراکتیک: ۰
۶. ژمارە کارکردن	نامادەبوونی مامۆستای وانەبیژ بۆ قوتابیان لە ماوەی هەفتەیکەدا ۲+۲ کاتژمێر ، رەخنە تیوری + رەخنە پراکتیکی ، قۇناغی سێبەم. ۲+۲ کاتژمێر ، ئەدەبی کۆن ، قۇناغی دووهم. سەرپەرشتیکردنی باسی دەرچوونی ۴ قوتابی قۇناغی چوارەم
۷. کۆدی کۆرس	
۸. پڕۆفایەلی مامۆستا	لە ریکەوتی ۲۰۰۱/۹/۱۹ ، وەکو مامۆستای سەرەتایی لەسەر و مزارەتی پەرورەدی هەریەمی کوردستان بۆ یەکە جار دامەزراوم . لەسەر پروانامە دیپلۆم لە زمان و ئەدەبی کوردی ، دەرچووی (مەهەد المعلمین المرکزی) . پاش خزمەتکردنم بۆ ماوەی زیاتر لە ۳ ساڵ ، درێژم بە خوێندن داوه و لە ساڵی ۲۰۰۴-۲۰۰۵ ، لە بەشی زمانی کوردی کۆلیژی پەرورەدی زانکۆی سەلاحەددین وەرگیراوم وەکو مامۆستای مۆلەت پێدارا . پاش تەواوکردنی خوێندنی زانکۆم ، لەسەر ئاستی بەشی زمانی کوردی بە پەلی سێبەم دەرچووم . پاشان لە ساڵی ۲۰۰۸ و مزارەتی پەرورەدی منی وەکو میلک ناردە پەیمانگای پێگەیانندی مامۆستایانی بلی سەر بە پەرورەدی میرگەسۆر وەکو مامۆستا . تا ماوەیکە لەو پەیمانگایە کاری مامۆستایەتیم کرد . دواتر گواستندەوی پوختە رازم بۆ کرا و گواستراوە بۆ سەر میلکی و مزارەتی خوێندنی بالادوێژینەوی زانستی و بۆ ماوەی زیاتر لە ۳ سالان (معید) بووم ، لە سکرتراریەتی بەشی زمانی کوردی کۆلیژی پەرورەدی هەولێر ، واتە بەشی خۆم . دواتر لە ساڵی ۲۰۱۲ ، لە خوێندنی بالا و لەسەر بەشی کوردی کورسی سێبەم بۆ خۆم مسۆگەر کرد و بووم بە قوتابی ماستەر و دووبارە درێژم بە خوێندن دا . لە ساڵی ۲۰۱۴ ، نامەکەم بە سەرکەوتوویی بە پەلی زۆرباشەیی بالا تەواو کرد . دواتر گۆڕینی شوێنم کرد و لە کۆلیژی پەرورەدی هەولێر گواستراوە بۆ کۆلیژی پەرورەدی شەقلاو . ئیستاش بەندە ئەو کۆلیژمدا میلکە لەسەر بەشی زمان و ئەدەبی کوردی . ئەمە پاش ئەوەی لە سەنتەری زمان ، بەشدارییم لە خۆی ۱۶ ی

<p>رېښه وانه ووتنه و کرد و پلهی زانستیم بهرزېووه له (معید) هوه بؤ (ماموستای یاریدهدهر). پېشتریش بهشداریم له فیربوونی توانستی ئینگلیزی کردووه له سختهری زمان . خوولی یهکهم . ههروهها له ههمان کاتدا بهشداریم له خوولی فیرکردنی کومپیوتهر کردووه له خوولی یهکهمیدا .</p>	
	<p>۹. وشه سه رهکیهکان</p>
<p>۱۰. گرنگی خویندنی بابهتهکه ، شارهزابوونی قوتابیان دهربارهی گۆرینی ههر ریشاریکی نهدهبی و یهک به دواى یهکتر هاتنی ههر ریشاریکی تر ، به پینی بارودوخ و جه تمیهتی سهردهم . ئاما نجه گشتی و زانیی لایه نه گرنگهکانی بابهتهکه . ۱- دهسگرتن و شارهزابوونی قوتابیان له سهر چۆنیهتی نویسنه وهیهکی نهکادیمی و زانستی . ۲- قوتابیان بتوانن به شیوهیهکی زانستی و بی که موکوری و بهرپه چاوکردنی پرنسیپیهکانی نویسنه وهیهکی تۆکمه ، بیروپاکانی خویان له چهند په رگرافیک بخه نه روو ...</p>	
	<p>۱۱. ناماتجهکانی کۆرس</p>
<p>۱۲. نه رکهکانی قوتابی پینوسته قوتابیان و خویندکاران به بهردهوام و به بی پچران دریزه به کاری نهکادیمی سهرشانی خویان بدن و له پرۆسهی فیرکردن و فیربووندا دا نه برین . هه موو شته نوئ و تازهکانی گۆزانکاری نهکادیمی و زانستی پینوستی سهردهم شارهزا بین و نهگه ئیدا بهردهوام و بی پچران برۆن . نه مه جگه له وهی به شیکي نه و گۆزانکاریانه له سهر نه ستوی ماموستایانه و به شهکهی تریشی دهکه ویته سهر نه ستوی قوتابیان و خویندکاران خویان ، به وهی بهشداري بکهن له پرۆسهی به رهو پینشهوه چوونی زانست و زانیاری . به ههر شیوهیهکی بیت وهکو نووسینی باسی نهدهبی و هونهری و زانستی ، نووسینی راپورتی پۆل و وتار نووسین و بهشداریکردنیان له وهرزی رۆشنبیری . جگه له وانه پینوسته قوتابیان و خویندکاران گرنگی به نامادهبوونی خویان بدن له هاتنه ژوروهوی هویهکانی خویندن و بهشداریکردنیان له هه موو چالاکیهکانی ناو پۆل و ناو کۆلیژ به شیوهیهکی گشتی . چونکه نه مه خانیکی گرنگ و بېراوبېره و یهکلایی کراوته وه . له سهرووی هه مووشیا نه وه ده بیت خویندکاران و قوتابیان به بهردهوامی ناگیان له پرۆگرام و مه نه جی سالانهی خویندیان بین له وهی که له سهرشایانه بؤ خویندنی نه م سالیان . له وهش بؤ له وهیه که چیبیان ئیداواکراوه و چیبیان خویندووه ، ده بی تاقیکردنه ویان پی بکریت بؤ له وهی بزانییت تا چهند پرۆسهی خویندن له و سانه دا به رهو پینشهوه چووه و رهنج و ماندووبوونی هیچلایهک به فیرۆ نه روات .</p>	
<p>۱۳. رینگه ی وانه ووتنه وه بنه ماکانی کارکردن : ۱ - به ستنه وهی ته وای بابه ته که به شیوهی زنجیره یی له لایه ن ماموستا وه . ۲ - رینگای گفتوگۆکردن و نالوگۆرکردنی بیرورا و زانیاری له نیوان قوتابیان و ماموستا وه . ۳ - بهشداریکردن و سهرپشککردنی قوتابیان به پرسیارکردن له چوارچیهی بابه ته که وه . ۴ - له پرۆسهی خویندنی نه مسالدا به ههردوو کۆرس (۴) تاقیکردنه وهی فه رمی نه نجام ده دریت ، جگه له تاقیکردنه وهی تری رۆژانه . ۵ - به کارهینانی وایت بۆرد و پاوه رپۆینت و سلاید بؤ خستنه رووی مو فره داتی بابه ت .</p>	

۱۴. سیستەمى ھەئسەنگاندن

جۇرى تاقىکردنەۋەكان :

۱- تاقىکردنەۋە ناۋەندى _ مەركەزى.

۲ _ نووسىنى را پۇرت و باس.

۳- چالاكى پۇل وەكو وتار نووسىن و نامادەبوونى ھەر بابەتتىكى تىرى پەيوەست بە بابەتەكەۋە.

۴- نامادەبوونى قوتابيان و خوئىندكاران ئە ناۋەۋە پۇل و خزانه ناۋ بابەتەكەۋە ، واتە تا چەند بېريان ئەسەر بابەتەكەيە و لىي دوور ئەكە وتوونەتەۋە . چونكە ئەگەر قوتابى ئە پۇلىشدا بىت بىرى ئەسەر بابەتەكە ئەبوو ، بىرى ئە دەرەۋە بابەتەكە بوو ، چۇن دەيگەر ئىنتەۋە ناۋ كەشۋەۋاى ئەكادىمى و زانستى ناۋەۋە پۇل .

۵- ھەۋلەدەين ھەموو ئەو چالاكىيانەى ئە ناۋ پۇلدا ئە نجام دەدرىت ، بە پاۋەر قۇيىنت و سلايدات بىرى .

۶- ھەۋلەدەين ھەموو قوتابيان بەشدار بن ئە چالاكى ناۋ پۇلدا بۇ ئەۋەى ھەموويان بە يىنى چالاكى خۇيان نەمرەيان بىرىتى . نەمرە ئەسەر نامادەبوون و نامادەنەبوونى قوتابيان دادەنرىت ، ئەۋەش بۇ ئەۋەى تا پابەند بن بە نامادەگىيان ئە نىۋ پۇلدا . جگە ئەۋانە نەمرەكان بەسەر پىرسىارەكانى تاقىکردنەۋەى مانگانە دابەش دەكرى ، كە بىگومان ئىرەشدا رەچاۋى ھەموو قوتابيان دەكرى ، بە ھەرسى جۇريانەۋە ، قەتابى زىرەك ، مام ناۋەند ، تەمبەن .

۱۵. دەر نەنجامەكانى فېربوون

ئەبەر ئەۋەى بەشكەمان تا رادەيەك ھەئى كاركردى پىراكتىكى كەمە وەكو بەشە زانستىيەكان نىە ، دەستى كارى ھەبىت ئە دەرەۋە واتە بازار ، بۇيە تارادەيەك ئەستەمە بتوانى ئە دەرەۋە گىرنگى بە خۇى بدات ، ئەۋەش بىزاۋبىر نىە ، چونكە ئەۋەش دەتوانىت ئە كىردنەۋەى خولى فېربوونى زمانن و ئەدەبى كوردى بكات ، بە تاييەتى ئىستاي بازار پىۋىستى پىيەتى بە تاييەتى ھاتنى ئىشاۋى عەرەبەكان بۇ ھەرىم و دواتر كىردنەۋەى خول بۇ ئەۋە دىكتور و كەسايەتتىيە عەرەبانەى كە ئەمرۇ ئە كوردستاندا كار دەكەن و زمانى كوردىيان باش نىە . جگە ئە ۋانە دەتوانن ۋاندى خسوسى ئە ئايىندەدا بە قوتابيان بلىنەۋە . ھەرەھا دەشتوانن ئە راگەياندەكاندا جىگەى خۇيان بكەنەۋە بە تاييەتى ھەئە زۇرەكانى نووسىنى مانشىتەكانى تىقى و ... واتە بواريان ھەيە ئە بەشى نووسىنى تىقىيەكانەۋە كار بكەن بە ھەموو دەزگاكانى راگەياندىشەۋە . ئەمە جگە ئە نووسىنى كىتپ و پىرۋوشى ئە كىتپخانەكانەۋە بە مەرجىك نووسىنىكى شىباۋ و پىر بە پىست و ھاۋ دەمى و ھاۋ خەمىيانەى ئىيىستاي كۆمەنگا ...

۱۶. لىستى سەرچاۋە

1. ئەنجۈمەنى ئەدبىيان ، ئەمىن قەزى بەگ ، ، چاپى يەكەم ، چاپخانەى كۇرى زانىارى كورد ، بەغداد-۱۹۸۳
2. مېژۋى ئەدەبىياتى جىهان ، بوكنوب. تراويك ، و. ھەمەكەرىم عارف ، بەرگى يەكەم ، چاپى يەكەم ، چاپخانەى خانى ، دەۋك-۲۰۰۸
3. مېژۋى ئەدەبىياتى جىهان ، بوكنوب. تراويك ، و. ھەمەكەرىم عارف ، بەرگى دوۋم ، چاپى يەكەم ، چاپخانەى خانى ، دەۋك-۲۰۰۸
4. علائەدىن سەجادى ، مېژۋى ئەدەبى كوردى ، چاپى دوۋم ، بەغداد-۱۹۷۱
5. مېژۋى ئەدەبى كوردى ، عىزەدىن مستەفا رەسون ، ، بەرگى يەكەم ، چاپى يەكەم ، چاپخانەى ... ، سلىمانى - ۲۰۱۲
6. ئەدەبى كۆنى كوردى ، ئىبراھىم ئەھمەد شوان ، ، چاپى دوۋم ، چاپخانەى زانكۆى سەلاھەدىن ، ھەۋلىر-۲۰۱۲
7. مېژۋى ئەدەبى كوردى ، مارق خەزەندەر ، بەرگەكانى(يەكەم- دوۋم - سىيەم - چوارەم) ، چاپى يەكەم ، چاپخانەى و. پەرەردە ، ھەۋلىر -۲۰۰۳

8. دەستە و دامانى نالى ، مەسعود محەممەد ، چاپى دووم ، چاپخانى ئاراسن ، ھەولئير-۲۰۰۷
9. خوئندەنەوھىيەكى تازەى ھەلبەستى كوردى ، عەبدولرەزاق بيمار ، چاپى يەكەم ، چاپخانى ئاراس ، ھەولئير-۲۰۰۶
10. نالى و خوئندەنەوھىيەكى سەردەم ، سالىح سوزەنى ، چاپى يەكەم ، چاپخانى ، ھەولئير-۲۰۰۶
11. مئژووى وئىژەى كوردى ، سەدىق بۆرەكەيى(سەفى زاڧە) ، چاپى دووم ، چاپخانى ئاراس ، ھەولئير-۲۰۰۸..
12. محمد نورى عارف ، وشەوزاروھەكانى باباتاھيرو بەراورد كردنيان ئەگەن شېئوھەكانى زمانى كوردى ، چاپخانى وەزارەتى رۇشنيىرى ، ھەولئير
13. ھەياس محەمەدكەكەيى ، بەدوا داچون و ئىكۆلئىنەوھەك دەربارەى باباتاھىرى ھەمەدانى و چوارىنەكانى ، چاپخانى ھەولئير ، چاپى يەكەم ، ۲۰۱۰
14. احمد تاقانە ، ژيان و بەرھەمى باباتاھىرى ھەمەدانى ، چاپى يەكەم ، ھەولئير، ۲۰۰۷
15. نالى، ديوانى نالى، كۆكردنەوھى ملاعبدالكرىم، فاتح عبدالكرىم، چاپى يەكەم، چاپخانى كۆرى زانبارى كورد، _ بەغداد، ۱۹۷۶..

ناوى مامۇستاي وائەبىژ	۱۷. بابەتەكان		
يوسف على محمد : ۳ + ۳ كاتژمئير ۲۰۲۳ / ۱ / ۷	خستەنەرووى بابەتەكە ئە تەواوى ئەمسالى خوئندنى (۲۰۲۱- ۲۰۲۲).		
	بابەت	ھەفتە	مانگ
	ئەدەبى كۆنى جىھانى ئەدەبى نەنووسراو ئەدەبى نووسراو.	ھەفتەى يەكەم	كانوونى ى دووهك
	ئەدەبى كۆنى سۆمەرى و بابلى ئەدەبى كۆنى ميسرى كۆن	ھەفتەى دووم	
	ئەدەبى كۆنى تۆماركراو بە ئەلفوئىبى ھەرىپەكەك ئە ؟ گريكى رۆمانى ھىندى چىنى.	ھەفتەى سىيەم	
	ئەدەبى كۆنى كوردى رووخسارى ئاوهرۆكى جىاوازى نىوان دووبەيت و چوارىن ئىريك نەرووى ئاوهرۆكەوھ.	ھەفتەى چوارەم	
	پەخشان جۆرەكانى پەخشان	ھەفتەى يەكەم	شوبات

		ناوهرۆکی .		
☐		جیاوازی نیوان شیعر و په خشان هۆکاره کانی کهم مانه وهی په خشان و نه ناوچوونی په خشان نه کرما نجی سه روودا نموونه ی په خشان نه کرما نجی خواروودا	هه فته ی دووهم	☐
☐		تاقیکردنه وه – چالاکى قوتابیان . چهند نموونه یه که نه سه ر شیوازی پرسپاره کان .	هه فته ی سییه م	☐
☐		ئه ده بیاتی کرما نجی سه روو مه لای جزیری ژیانی نموونه ی شیعرى شیعره کانی نه رووی ناوهرۆکه وه	هه فته ی چوارهم	☐
☐		ئه همه دی خانى ژیانی به ره مه کانی	هه فته ی یه کهم	☐
☐		ئه ده بیاتی کرما نجی خواروو نانى ژیانی ناوهرۆکی شیعره کانی	هه فته ی دووهم	☐
☐		سالم ناوهرۆکی شیعره کانی حه ریق ناوهرۆکی شیعره کانی	هه فته ی سییه م	☐
☐		تاقیکردنه وه – چالاکى قوتابیان . چهند نموونه یه که نه سه ر شیوازی پرسپاره کان .	هه فته ی چوارهم	☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐
☐				☐

۲. راست و چەوت:

چەند نەمۇنە يەككى تىرى لەم جۆرە ...

۲۰. تىيىنى تر

لېرە مامۇستاي و انەيژ دەتوانىت تىيىن و كۆمەنتى خۆى بنوسىت بۇ دەولەمەندكر دنى پەرتووكەكەى.

۲۱. پىداچوونەودى ھاوھل

ئەم كۆرسىووكە دەبىت لەلايەن ھاوھلئىكى ئەكادىمىيە سەير بكرىت و ناوهرۆكى بابەتەكانى كۆرسەكە پەسەند بكات و جەند ووشەيەك بنوسىت لەسەر شياوى ناوهرۆكى كۆرسەكە و واژووى لەسەر بكات. ھاوھل ئەو كەسەيە كە زانىارى ھەبىت لەسەر كۆرسەكە و دەبىت پلەى زانستى لە مامۇستا كەمتر نەبىت.